Cofnodion Wedi'i Cadarnhau o Gyfarfod Cyhoeddus Pwyllgor Gwybodaeth, Ymchwil a Hysbysrwydd Iechyd Cyhoeddus Cymru, 23 Medi 2025, 13:30 a gynhaliwyd yn 4.5 CQ2 a thrwy Microsoft Teams

Yn bresennol:		
Sian Griffiths	(SG)	Cadeirydd y Pwyllgor a Chyfarwyddwr Anweithredol (Iechyd y Cyhoedd)
Tamsin Ramasut	(TR)	Cyfarwyddwr Anweithredol (Cydraddoldeb ac Amrywiaeth)
Clare Jenkins	(CJ)	Is-Gadeirydd Bwrdd Iechyd Cyhoeddus Cymru a Chyfarwyddwr Anweithredol
Yn Bresennol:		
Alisha Davies	(AD)	Pennaeth Ymchwil a Datblygu
Claire Birchall	(CB)	Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio, Ansawdd a Llywodraethu Integredig
Danielle Gething	(DG)	Pennaeth Rheoli Risg (ar gyfer eitem 2.6.1 a 2.6.2)
Elen de Lacy	(EDL)	Arweinydd Partneriaeth Strategol Ymchwil a Gwerthuso (ar gyfer eitem 2.1)
Iain Bell	(IB)	Cyfarwyddwr Cenedlaethol Gwybodaeth ac Ymchwil Iechyd y Cyhoedd
Jenna Goldsworthy	(JG)	Arweinydd Portffolio (Cyfarwyddiaeth Ymchwil, Data a Digidol) (ar gyfer eitem 2.4)
Jim McManus	(JM)	Cyfarwyddwr Cenedlaethol Iechyd a Llesiant
Liz Blayney	(LB)	Dirprwy Ysgrifennydd y Bwrdd a Dirprwy Bennaeth Uned Fusnes y Bwrdd
Louisa Nolan	(LN)	Pennaeth Gwyddor Data (ar gyfer eitem 2.5)
Paul Veysey	(PV)	Ysgrifennydd y Bwrdd a Phennaeth Uned Fusnes y Bwrdd
Rebecca Hill	(RH)	Uwch Arbenigwr Iechyd y Cyhoedd (yn dirprwyo ar ran SA am ran o'r cyfarfod)
Robin Howe	(RH)	Microbiolegydd Ymgynghorol, Cyfarwyddwr Gwasanaethau Heintiau (ar gyfer eitem 4)
Stuart Silcox	(SS)	Cyfarwyddwr Cynorthwyol Llywodraethu Integredig
Sumina Azam	(SA)	Cyfarwyddwr Cenedlaethol Polisi ac Iechyd Rhyngwladol
Tom Fowler	(TF)	Dirprwy Gyfarwyddwr Cenedlaethol Gwasanaethau Diogelu Iechyd a Sgrinio
Ymddiheuriadau		
Pippa Britton	(PB)	Cadeirydd
Tracey Cooper	(TC)	Prif Weithredwr

Wedi'i Gadarnhau

Meng Khaw	(MK)	Cyfarwyddwr Cenedlaethol Gwasanaethau Diogelu Iechyd a Sgrinio, Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol
Ysgrifenyddiaeth		
Ffion Lloyd	(FL)	Swyddog Cymorth y Bwrdd
Dechreuodd y cyfarfod am 14:00		

KRIC 1/2025.12.09 Croeso, Cyflwyniadau ac Ymddiheuriadau

Agorodd y Cadeirydd y cyfarfod a chroesawodd bawb oedd yn bresennol.

Nododd y Pwyllgor fod y cyfarfod yn cael ei recordio er mwyn sicrhau cywirdeb y cofnodion ac y byddai'r recordiad yn cael ei ddileu unwaith y cytunwyd ar y cofnodion yn y cyfarfod canlynol ar 17 Mawrth 2026.

KRIC 1.1/2025.12.09 Datganiadau o Fuddiant

Nid oedd unrhyw ddatganiadau o fuddiant ychwanegol i'r rhai a ddatganwyd eisoes ar y Gofrestr Datganiadau o Fuddiant.

KRIC 2/2025.12.09 Eitemau ar gyfer Sicrwydd

KRIC 2.1/2025.12.09 Strategaeth Ymchwil a Gwerthuso

Rhoddodd AD ac EDL yr wybodaeth ddiweddaraf am weithredu'r Strategaeth Ymchwil a Gwerthuso.

Tynnodd AD sylw at y gweithgaredd cadarnhaol a'r ymgysylltiad a gynhaliwyd ar draws Iechyd Cyhoeddus Cymru, a nododd yr effeithiau a'r canlyniadau a restrir yn y papur.

Amlinellodd EDL bwyntiau allweddol y cynnydd diweddar tuag at y strategaeth:

- Roedd Iechyd Cyhoeddus Cymru wedi trefnu ail flwyddyn y rhaglen fentora ar gyfer Gwobrau Cyfadran Ymchwil Gofal Iechyd Cymru i annog gyrfaoedd staff sy'n ymwneud ag ymchwil gofal iechyd.
- Roedd dau aelod newydd o staff wedi ymuno: un ar gyfer ymchwil newid hinsawdd (sy'n gysylltiedig â Blaenoriaeth Strategol chwech) ac un ar gyfer niwed sy'n gysylltiedig â/atal gamblo, gyda'r olaf yn cael ei ariannu gan yr ardoll gamblo.
- Cynhyrchwyd Dogfennau Blaenoriaeth ar waith newid hinsawdd.
- Lansiwyd y Rhwydwaith Ymchwil Newid Hinsawdd i feithrin cydweithio ac arddangos gwaith, gyda ffocws ar gyfleoedd ariannu allanol.
- Roedd datblygiad rhaglen ymchwil i niwed sy'n gysylltiedig â gamblo yn parhau, a oedd yn cynnwys sganio'r amgylchedd ac ymgysylltu mewnol/allanol.
- Lansiwyd y cynllun hyrwyddwyr gwerthuso ym mis Ionawr 2025, a oedd â'r nod o feithrin gallu gwerthuso, gyda nifer dda o bobl yn ei ddefnyddio ar draws yr adrannau.
- Roedd cynnydd wedi'i wneud gyda datblygu partneriaethau iechyd y cyhoedd academaidd, gyda strategaeth newydd i'w rhannu.
- Byddai'r Strategaeth Ymchwil a Gwerthuso ar gyfer 2026 ymlaen yn cael ei datblygu a'i hadrodd yn ôl i KRIC.

Wedi'i Gadarnhau

Trafododd y Pwyllgor y canlynol:

- A oedd Iechyd Cyhoeddus Cymru yn parhau i fod yn arweinydd yn y maes ymchwil academaidd: Cadarnhaodd AD fod Iechyd Cyhoeddus Cymru yn dal i arwain y weledigaeth iechyd y cyhoedd academaidd, gyda chefnogaeth gref gan Lywodraeth Cymru a phrifysgolion, a bod cynlluniau ar gyfer rhoi'r weledigaeth ar waith ymhellach yn cael eu trafod.
- Y cynnydd tuag at brofiad academaidd ar gyfer cofrestryddion arbenigol iechyd y cyhoedd: Eglurodd AD fod gan bob cofrestrydd arbenigol oruchwylwyr academaidd a chyfleoedd ar gyfer lleoliadau academaidd, a oedd â'r nod o feithrin meddylfryd academaidd hyd yn oed y tu allan i leoliadau prifysgol.
- A wnaed croesgyfeirio â meysydd gwaith eraill, ac a ddefnyddiwyd canfyddiadau gwerthuso i lywio dysgu a dyrannu adnoddau: Cytunodd AD ar yr angen am groesgyfeirio cliriach a disgrifiodd adrodd tryloyw a gwahanu gwerthuso oddi wrth gyflawni. Esboniodd AD hefyd fod blaenoriaethau strategol yn llywio anghenion ymchwil mewnol, gyda chydweithrediadau allanol (e.e. gydag awdurdodau lleol) lle mae buddiannau'n cyd-fynd, ond nododd gyfyngiadau capasiti. Tynnodd IB sylw at werthusiadau meintiol cryf diweddar (e.e., atal diabetes, nifer y bobl sy'n cael brechlyn RSV), ond nododd heriau wrth werthuso meysydd llai llwyddiannus ac ailddyrannu adnoddau.
- Cadarnhaodd SG fod metrigau ymchwil (cynigion a ddyfarnwyd, papurau a adolygwyd gan gymheiriaid) bellach yn cael eu holrhain yn y dangosfwrdd gyda phob rhan o'r sefydliad yn bwydo i ddarlun ymchwil clir, ac anogodd geisiadau ymchwil parhaus a meithrin dull academaidd ar draws y sefydliad.

Diolchodd SG i EDL ac AD am y diweddariad.

Cymerodd y Pwyllgor **sicrwydd** ynghylch cynnydd ar weithredu Strategaeth Ymchwil a Gwerthuso'r sefydliad.

KRIC 2.2/2025.12.09	**Anghydraddoldebau Iechyd**

Rhoddodd SA ddiweddariad ar y dull traws-sefydliadol o ymdrin ag anghydraddoldebau iechyd yn dilyn ymchwiliad manwl ym mis Mawrth 2025.

Tynnodd SA sylw at waith y grŵp llywio Anghydraddoldebau Iechyd traws-sefydliadol i gydlynu, alinio a nodi bylchau mewn gwaith anghydraddoldebau iechyd i sicrhau ei fod yn cyd-fynd â chynllunio sefydliadol.

Ar gyfer 2025-26, nodwyd dau faes blaenoriaeth:

- **Dadansoddi a Gwerthuso Data:** Roedd is-grŵp yn gweithio i wella'r defnydd o ddata ar gyfer dadansoddi er mwyn deall problemau cyfredol a llywio camau gweithredu. Roedd yr Adroddiad Perfformiad a Mewnwelediad a gyflwynwyd i'r Bwrdd bellach yn cynnwys data anghydraddoldebau iechyd, ac roedd mwy o werthuso wedi'i gynllunio. Roedd tîm IB yn cynnal gwaith ar y bwlch cynyddol mewn disgwyliad oes iach.

Wedi'i Gadarnhau

- **Y Fframwaith Anghydraddoldebau Iechyd:** Fframwaith yn canolbwyntio ar ymgorffori iaith a naratif cyffredin ar draws y sefydliad, ac yn cynnwys deall ble y gallai Iechyd Cyhoeddus Cymru gael yr effaith fwyaf.

Rhannodd SA waith anghydraddoldebau ar draws is-adrannau hefyd, megis adnewyddu Strategaeth Tegwch Sgrinio'r adran sgrinio.

Trafododd y Pwyllgor y canlynol:

- A oedd mesuriadau clir ar waith i olrhain effaith y gwaith hwn. Esboniodd SA fod theori newid yn sail i'r rhaglen, a bod effeithiau "meddal" (e.e. diwylliant sefydliadol, gwneud penderfyniadau, dealltwriaeth a rennir) yn anodd eu mesur ond eu bod yn gwella, tra bod mesurau anoddach yn dibynnu ar ddata anghydraddoldebau iechyd ac olrhain canlyniadau strategaethau.
- A oedd croestoriadedd wedi'i ymgorffori yn y dull.
  Nododd SA nad oedd croestoriadedd wedi'i ymgorffori'n llawn mewn ymarfer iechyd y cyhoedd eto ond ei fod yn faes sy'n tyfu, a bod ymchwiliad manwl i groestoriadedd wedi'i gynllunio fel rhan o'r Llwyfan Datrysiadau Anghydraddoldeb Iechyd.
- Ystyr "poblogaethau iechyd cynhwysiant".
  Eglurodd SA fod hyn yn cyfeirio at grwpiau â'r canlyniadau iechyd gwaethaf oherwydd anfanteision lluosog (e.e., carcharorion, pobl ddigartref, cymunedau Teithwyr).
- Canmoliaeth i'r gwaith a wnaed ar anghydraddoldebau o fewn Gofal Sylfaenol.
  Esboniodd JM fod y rhestr wirio tegwch ar gyfer y gwaith hwn yn cael ei hymgorffori ar y lefel Strategol ac ymarferol, ac yn cael ei hyrwyddo fel rhan o'r symudiad i atal. Awgrymodd IB y gellid cynnal gwerthusiad o effaith y rhestr wirio. Cytunwyd y byddai'r Pwyllgor yn ailedrych ar effaith y rhestr wirio gofal sylfaenol mewn cyfarfod yn y dyfodol, gyda chyflwyniad ar y cyd gan dimau perthnasol.
  Cam Gweithredu: SA/JM
- Diweddariad ar gynnydd wrth gael mynediad at ddata Cyfrifiad 2021 (a oedd yn cynnwys nodweddion gwarchodedig): Rhoddodd IB yr wybodaeth ddiweddaraf am yr ymdrechion parhaus i sicrhau mynediad at ddata gofal sylfaenol, gyda Llywodraeth Cymru bellach yn blaenoriaethu'r newidiadau sydd eu hangen i'r fframwaith cyfreithiol.

Diolchodd SG i SA am y diweddariad, a chymerodd y Pwyllgor **sicrwydd** ynghylch y cynnydd hyd yma a chynlluniau ar gyfer dyfodol y rhaglen Ein Dull o Fynd i'r Afael ag Anghydraddoldebau Iechyd.

KRIC 2.4/2025.12.09	**Diweddariad ar Flaenoriaeth Strategol 3: Hyrwyddo Ymddygiadau Iach**

Rhoddodd JM yr wybodaeth ddiweddaraf am y gwaith tuag at Flaenoriaeth Strategol 3, a oedd yn ymdrin â'r prif ymddygiadau yn y strategaeth hirdymor (ysmygu, pwysau iach, gweithgarwch corfforol ac alcohol). Roedd yr adroddiad yn cynnwys rhestr lawn o 21 o raglenni strategol mawr, a chyflawniadau manwl, bylchau, a chamau nesaf.

Wedi'i Gadarnhau

Nododd JM bwyntiau allweddol o'r adroddiad:

- Roedd effaith polisi a dylanwad ar ddeddfwriaeth bellach yn ganlyniadau allweddol a fonitrwyd ar gyfer y gyfarwyddiaeth.
- Y pum egwyddor a nodwyd a arweiniodd waith y gyfarwyddiaeth: cynhwysiant, dulliau amlddisgyblaethol, dylanwad, gweithio cydgysylltiedig, ac bod yn agored.
- Roedd meysydd gwaith newydd ac annisgwyl (megis rôl y cydlynydd atal gamblo), a chydweithio â thimau ymchwil a gwerthuso, yn enwedig ynghylch gamblo a chlystyru ymddygiadau risg, yn creu baich llwyth gwaith ychwanegol.

Trafododd y Pwyllgor y canlynol:

- Dylanwad y gyfarwyddiaeth ar bolisi'r llywodraeth a phwysigrwydd sicrhau bod gwaith yn cael effaith, a gofynnwyd am integreiddio ffrydiau gwaith (e.e., cardiofasgwlaidd a bwyta'n iach) i osgoi seilos. Pwysleisiodd JM mai effaith a chyflawni oedd prif ffocws y gwaith hwn, gydag adolygiadau rheolaidd yn cael eu cynnal i sicrhau bod y gyfarwyddiaeth yn gwneud gwahaniaeth i'r boblogaeth. Cydnabu JM hefyd y risg o weithio heb ymwneud ag eraill oherwydd y nifer fawr o raglenni, a disgrifiodd ymdrechion i leihau hyn a oedd yn cynnwys fforymau traws-gyfarwyddiaeth/sefydliadol (e.e. y Fforwm Cyffuriau ac Alcohol/Fforwm Gamblo) a mwy o ffocws ar integreiddio a chanlyniadau.
- Ymgysylltu â Chyfarwyddwyr Iechyd y Cyhoedd ac Awdurdodau Lleol ar faterion megis rhwystrau i rannu data a diwallu eu hanghenion. Nododd JM fod capasiti lleol yn rhwystr a disgrifiodd ymdrechion i symleiddio ymgysylltu, megis penodi prif ymgynghorydd ar gyfer pob bwrdd iechyd i leihau dyblygu a gwella cyfathrebu. Tynnwyd sylw at y cyfle i'r Bwrdd gael gwell dealltwriaeth o waith Cyfarwyddwyr Iechyd y Cyhoedd gydag Iechyd Cyhoeddus Cymru drwy gyfarfod â nhw.
- Amlygodd IB:
  -yr angen am well segmentu a dealltwriaeth o ymddygiadau sy'n gorgyffwrdd (e.e., ysmygu, gordewdra, alcohol), a'r her o flaenoriaethu cefnogaeth i Gyfarwyddwyr Iechyd y Cyhoedd o ystyried adnoddau cyfyngedig.
  -Pwysigrwydd dulliau sy'n seiliedig ar leoedd a chroestoriadol, yn enwedig mewn cymunedau difreintiedig, a'r potensial i Ddeallusrwydd Artiffisial (AI) gefnogi'r gwaith hwn yn y dyfodol.
  -Y potensial ar gyfer dull mwy strategol, sy'n canolbwyntio ar yr unigolyn, gyda ffocws ar sut mae rhaglenni ac ymyriadau lluosog yn cyrraedd unigolion ag iechyd gwael a sut i gydlynu cynigion iddynt.
  Disgrifiodd JM ymdrechion i uno cynigion (gan ddefnyddio data gofal sylfaenol i bennu lefel risg a chynnig pecynnau, integreiddio cynigion mewn rhaglenni sgrinio) a'r angen i wella cefnogaeth hunanofal a hunanreoli.

Diolchodd SG i JM am y diweddariad.

Nododd y Pwyllgor y cynnydd a amlinellwyd, a chymerodd **sicrwydd** bod ymchwil, data, tystiolaeth a gweithgarwch gwerthuso yn parhau i gefnogi Blaenoriaeth Strategol 3: Hyrwyddo Ymddygiadau Iach.

Wedi'i Gadarnhau

KRIC 2.4/2025.12.09	Strategaeth Digidol a Data

Rhoddodd IB yr wybodaeth ddiweddaraf am y gwaith tuag at weithredu'r Strategaeth Digidol a Data

Rhoddodd IB drosolwg o brosiectau digidol parhaus:

- Diogelu Iechyd Digidol: Roedd cyflenwr wedi'i ddewis ac yn barod i ddechrau, er bod oedi wrth gaffael wedi effeithio ar yr amserlenni disgwyliedig.
- Sgrinio Canser yr Ysgyfaint: Roedd yr achos busnes wedi'i ddatblygu gydag ateb mwy cost-effeithiol. Y prif her a nodwyd oedd sicrhau cysylltedd digidol dibynadwy ar gyfer unedau symudol.
- Rheoli Achosion Iechyd Rhywiol: Roedd cyllid Llywodraeth Cymru wedi'i dderbyn ar gyfer y cyfnod alffa.
- Atal Gamblo: Roedd bwriad i gyflogi contractwr gan ddefnyddio arian ardoll gamblo i lunio'r agenda ddigidol, gyda ffocws ar ymyriadau ar-lein a dulliau Cymru Gyfan posibl.
- Llwybr Gordewdra: Roedd Iechyd Cyhoeddus Cymru wedi cyflwyno cais am gyllid arloesi i gefnogi'r llwybr Unwaith i Gymru mewn cydweithrediad ag Iechyd a Gofal Digidol Cymru (IGDC).
- System Rheoli Gwybodaeth Labordy (LIMS): Mae'r prosiect yn llithro oherwydd problemau gydag IGDC a rheolwyr y bwrdd iechyd; mae Tom ac Iain yn gweithio i liniaru oediadau.
- Mae trafodaethau'n parhau gydag IGDC ynghylch rôl ap y GIG yn y dyfodol a chyfleoedd integreiddio.

Tynnodd IB sylw at ddau brif risg:

- Gallu a Sgiliau: Roedd y rhaglen ddigidol wedi tyfu'n gyflym, a oedd wedi codi pryderon ynghylch cael digon o sgiliau a gallu o fewn y tîm.
- Rheoli Newid: Roedd heriau o ran parodrwydd sefydliadol ar gyfer newid busnes, gyda'r risg o ddigideiddio prosesau presennol heb drawsnewidiad gwirioneddol os nad yw rheoli newid yn cadw i fyny.

Nododd IB yr ymdrechion lliniaru sydd ar waith:

- Gweithio gyda chydweithwyr i wella parodrwydd ar gyfer newid.
- Cydweithio â Pobl a Datblygu Sefydliadol a'r uwch reolwyr i fynd i'r afael â risgiau strategol a chefnogi gwireddu buddion.
- Buddsoddi mewn rolau ychwanegol ar gyfer datblygu tîm, fel peiriannydd cwmwl, rolau pensaer, a hyfforddi.
- Defnyddio arian ardoll gamblo i gynyddu gallu uwch arweinyddiaeth.
- Rheoli uchelgais a llwyth prosiectau yn ofalus drwy broses y Cynllun Tymor Canolig Integredig.

Cododd SG y mater o gydbwyso cyflymder a sefydlogrwydd, a gofynnodd a oedd angen arafu neu gyfyngu ar brosiectau newydd er mwyn cynnal diogelwch ac effeithiolrwydd. Cytunodd IB â'r angen i reoli maint y newid digidol a thynnodd sylw at bwysigrwydd parodrwydd arweinyddiaeth ar gyfer trawsnewid gwasanaethau. Awgrymodd y gallai hyn fod yn bwnc ar gyfer Datblygu'r Bwrdd neu drafodaeth bellach ar lefel y Bwrdd.

Wedi'i Gadarnhau

Diolchodd SG i IB am y diweddariad, a chymerodd y Pwyllgor **sicrwydd** bod Iechyd Cyhoeddus Cymru yn cyflawni ei Strategaeth Ddigidol a Data drwy'r Map Trywydd y cytunwyd arno a bod ganddo lywodraethu cadarn ar waith ar gyfer rheoli gwaith digidol a data.

KRIC 2.5/2025.12.09	**Y Fframwaith Canlyniadau**

Rhoddodd LN ddiweddariad ar y gwaith tuag at y Fframwaith Canlyniadau, a nododd y nodau i fesur effaith gwaith Iechyd Cyhoeddus Cymru, llywio blaenoriaethu a gwneud penderfyniadau, a chefnogi sganio'r gorwel am fylchau ac anghenion y dyfodol.

Amlygodd LN y pwyntiau allweddol canlynol:

- Roedd y system fesur bellach ar waith, gyda chyflwyno adroddiadau ar ddangosyddion i'r Bwrdd bellach o fewn yr Adroddiad Perfformiad a Mewnwelediad. Roedd dangosyddion newydd wedi'u hychwanegu, a oedd yn cynnwys morbidrwydd a marwolaethau sy'n gysylltiedig â newid hinsawdd.
- Roedd y fframwaith bellach wedi'i ymgorffori yng nghanllawiau'r Cynllun Tymor Canolig Integredig, gan sicrhau ei fod yn cael ei ystyried mewn prosesau cynllunio.
- Roedd gwaith modelu ar y gweill i gefnogi cynllunio ar gyfer y dyfodol, ac roedd cynllun gwerthuso wedi'i ddatblygu gan dîm AD. Roedd uchelgeisiau sefydliadol ynghylch disgwyliad oes iach wedi'u cytuno.
- Tynnodd LN sylw at ostyngiad sylweddol mewn disgwyliad oes iach, a bod y ffocws nesaf ar effaith rhestrau aros ar ddisgwyliad oes iach, yn enwedig o ran iechyd a hunan-adroddwyd, a chynlluniau i archwilio'r broses ar gyfer mynediad at apwyntiadau Meddyg Teulu.

Gofynnodd SG ai'r ddamcaniaeth oedd bod arosiadau hirach yn lleihau disgwyliad oes iach oherwydd salwch hirfaith a mwy o or-bryder. Cadarnhaodd LN mai dyma'r dybiaeth waith, a nododd bwysigrwydd ystyried iechyd corfforol a meddyliol, yn enwedig i bobl iau. Eglurodd LN fod disgwyliad oes iach yn seiliedig ar iechyd a hunan-adroddwyd, a oedd yn oddrychol ac yn cael ei ddylanwadu gan ba mor dda yr oedd cyflyrau'n cael eu rheoli. Roedd y data yn drawstoriadol, nid yn hydredol, ond roedd cynlluniau i archwilio dadansoddiad hydredol gan ddefnyddio data cyfrifiad.

Cododd SG y mater o fynediad at ddata gofal sylfaenol, a bod yn rhaid i Iechyd Cyhoeddus Cymru dalu am fynediad at ddata Cyswllt Diogel Gwybodaeth Ddienw (SAIL). Esboniodd LN ac AD fod gwiriadau dichonoldeb yn cael eu cynnal cyn ymrwymo i gostau, a bod ymdrechion ar y gweill i gydlynu mynediad ar draws y sefydliad ac eiriol dros sicrhau bod data'r GIG ar gael yn fwy rhwydd ar gyfer ymchwil. Gofynnodd SG i hyn gael ei adolygu'n weithredol.

Croesawodd y Pwyllgor eglurder a ffocws y fframwaith, yn enwedig y gwaith ar restrau aros a disgwyliad oes iach, ond cwestiynodd oddrychedd iechyd a hunan-adroddwyd a'i oblygiadau ar gyfer mesur.

Wedi'i Gadarnhau

Diolchodd SG i LN am y diweddariad, a chymerodd y Pwyllgor **sicrwydd** ynghylch y cynnydd gyda system mesur canlyniadau Iechyd Cyhoeddus Cymru ers mis Mehefin 2025.

KRIC 2.6/2025.12.09	**Rheoli Risg**
KRIC 2.6.1/2025.12.09	**Cofrestr Risgiau Strategol**

Rhoddodd CB/DG drosolwg o Risgiau Strategol 1, 4 a 5 sy'n dod o dan gylch gorchwyl y Pwyllgor.

Amlygodd DG y ffaith bod y rhesymeg dros adrodd am bob risg strategol i'r pwyllgor perthnasol wedi'i diweddaru a'i chynnwys yn yr adroddiad fel y gofynnwyd yn flaenorol.

Amlygodd DG y diweddariadau i'r Risgiau Strategol o dan gylch gwaith y Pwyllgor:

- **Risg Strategol Un** (methu â chyflawni ein rôl i ddylanwadu ar newid system i atal, lleihau anghydraddoldebau iechyd a mynd i'r afael â phenderfynyddion iechyd) – roedd y risg hon yn cael ei rheoli o fewn y lefelau goddefgarwch risg y cytunwyd arnynt.

- **Risg Strategol Pedwar** (methu â lliniaru effeithiau newid hinsawdd ar iechyd y cyhoedd ar boblogaeth Cymru yn effeithiol) – roedd y risg hon yn cael ei rheoli o fewn y lefelau goddefgarwch risg y cytunwyd arnynt.

- **Risg Strategol Pump** (manteisio'n llawn ar ddigidol a data i wella iechyd y cyhoedd yng Nghymru) – dyma oedd y maes risg mwyaf arwyddocaol o hyd, gydag asesiad manwl wedi'i gynnwys yn nogfennau'r cyfarfod.

Nododd DG fod y cysylltiadau rhwng y Gofrestr Risg Gorfforaethol a'r Gofrestr Risg Strategol wedi'u hailgyflwyno yn dilyn cyfweliadau asesu strwythuredig, er mwyn rhoi sicrwydd ychwanegol a dangos dibyniaethau.

Canmolodd y Pwyllgor DG am gynllun clir a hygyrch yr adroddiadau risg.

Diolchodd SG i DG am y diweddariad, a chymerodd y Pwyllgor **sicrwydd** ynghylch rheoli Risg Strategol o fewn y Sefydliad.

KRIC 2.6.2/2025.12.09	**Y Gofrestr Risg Gorfforaethol**

Rhoddodd DG ddiweddariad llafar ar y Gofrestr Risg Gorfforaethol, a nododd mai'r fersiwn a gyflwynwyd oedd y fersiwn a gyflwynwyd i gyfarfod y Tîm Arwain ym mis Medi. Roedd y gofrestr yn cael ei diweddaru ar gyfer cyfarfod y Bwrdd ym mis Ionawr, gydag adolygiad gan y Tîm Arwain wedi'i drefnu ar gyfer mis Rhagfyr 2025.

Tynnodd DG sylw at ddau risg newydd a oedd wedi'u hychwanegu at y gofrestr:

- **Risg 2003** (risg o fethu â chyflawni'r targed sero net erbyn 2030) – derbyniwyd y risg hon ar y gofrestr ym mis Tachwedd 2025, a'i halinio â Risg Strategol Pedwar. Roedd cynlluniau gweithredu yn cael eu datblygu ar gyfer 2026–2028, gyda gofyn i gyfarwyddiaethau ystyried sut i leihau allyriadau carbon mewn prosiectau yn y dyfodol.

Wedi'i Gadarnhau

- **Risg 2078 (Deddf Cydraddoldeb)** – derbyniwyd y risg hon ar y gofrestr ym mis Tachwedd 2025. Roedd gwaith ar y gweill i argymell adnoddau a blaenoriaethu dull canolog, a fyddai'n cynnwys gwaith asesu effaith ehangach ac adolygiad o Asesiadau o'r Effaith ar Gydraddoldeb.
-

Cododd SG bryder ynghylch y capasiti ar gyfer asesiadau effaith ar iechyd, yn enwedig os bydd y galw'n cynyddu a bod Iechyd Cyhoeddus Cymru yn gyfrifol. Eglurodd SA mai dyletswydd y sefydliad yw cefnogi sefydliadau eraill i gynnal asesiadau effaith, nid eu gwneud yn uniongyrchol, a bod ymdrechion presennol yn canolbwyntio ar hyfforddiant ac arweiniad.

Diolchodd SG i DG am y diweddariad.

Cymerodd y Pwyllgor **sicrwydd** bod risgiau corfforaethol yn cael eu craffu'n briodol.

KRIC 2.6.2/2025.12.09	**Diweddariad ar Bolisïau Corfforaethol Chwe Misol**

Rhoddodd LB drosolwg o'r polisïau Corfforaethol o dan gylch gwaith y Pwyllgor. Nododd LB fod y ddau bolisi a oedd yn yr adroddiad ar gyfer y Pwyllgor hwn ill dau o fewn y dyddiad ac yn codi pryderon i'w tynnu i sylw'r Pwyllgor.

Cymerodd y Pwyllgor **sicrwydd** ynghylch y blaenoriaethu a'r cynnydd a wneir i adolygu polisïau, gweithdrefnau, a dogfennau rheoli ysgrifenedig eraill o fewn cylch gorchwyl y Pwyllgor.

KRIC 3/2025.12.09	**Eitemau i'w Cymeradwyo**
KRIC 3.1/2025.12.09	**Cofnodion, Log Camau Gweithredu a Materion yn Codi o'r cyfarfod (23 Medi 2025)**

Cymeradwyodd y Pwyllgor gofnodion cyfarfod 23 Medi fel cofnod cywir. Rhoddwyd diweddariadau ar gamau gweithredu oedd yn weddill:

- Camau Gweithredu 2025/06 (amserlen ar gyfer system TG newydd)
- Camau Gweithredu 2024/6 (datblygu ap y GIG)

Nododd LB fod gan y ddau gam gweithredu ddiweddariadau a'u bod ar y gweill. Cynigiodd LB newid y dyddiad dyledus ar gyfer y ddau gam gweithredu agored i'r cyfarfod nesaf ym mis Mawrth i gael diweddariadau pellach.

Cymeradwyodd y Pwyllgor y newidiadau i'r log camau gweithredu.

KRIC 4/2025.12.09	**Archwiliad Dwfn - Arloesi o fewn Gwasanaethau Heintiau**

Cyflwynodd RH ymchwiliad manwl i arloesi mewn Gwasanaethau Heintiau, a oedd yn cynnwys microbioleg ddiagnostig, clefydau heintus, a sawl labordy cyfeirio cenedlaethol a rhanbarthol yn y DU. Nododd RH fod Arloesi wedi'i wreiddio yn y profion a gynigiwyd a'r cyflenwi gwasanaethau, a'i fod bellach yn cael ei gydnabod yn Strategaeth Hirdymor y sefydliad o dan Flaenoriaeth Strategol 5.

Tynnodd RH sylw at bwyntiau allweddol o'r adroddiad:

Wedi'i Gadarnhau

- **Enghreifftiau o Arloesi Diagnostig**
  - Prawf Moleciwlaidd Cyflym Haint ar y Cymalau: Cyflwyno prawf PCR amlddadansoddiad ar gyfer heintiau cymalau a alluogodd ddiagnosis a thriniaeth gyflymach a mwy cywir, a leihaodd arosiadau yn yr ysbyty ac a nododd bathogenau a oedd yn anodd eu canfod o'r blaen.
  - Prawf Moleciwlaidd Wlserau'r Organau Cenhedlu: Wedi'i ddatblygu mewn ymateb i frech y mwncïod, cafodd hyn ei ehangu bellach i gynnwys achosion eraill o wlserau organau cenhedlu, gan wella sensitifrwydd a manylder y diagnosis.
  - Profi Ehangedig ar gyfer Heintiau a Drosglwyddir yn Rhywiol: Profion mewnol newydd ar gyfer mycoplasma genitalium a trichomonas vaginalis, a gynyddodd y gallu diagnostig a chost-effeithiolrwydd.
  - Parasitoleg Ysgarthol drwy Ddeallusrwydd Artiffisial (AI): Gweithredu cynlluniedig ar gyfer adnabod patrymau a gefnogir gan AI ar gyfer samplau carthion, a fyddai'n anelu at wella effeithlonrwydd, cywirdeb, a'r gallu i adolygu'n arbenigol o bell.
- **Arloesiadau Cyflwyno Gwasanaethau**
  - Rhaglen Gofal Iechyd sy'n Seiliedig ar Werthoedd: Cynlluniwyd prosiectau i wella'r cyfnodau cyn-dadansoddi (casglu samplau), dadansoddi (safoni Gweithdrefnau Gweithredu Safonol), ac ôl-ddadansoddi (adrodd naratif), a fyddai'n cynnwys hyfforddiant ar gyfer casglu swabiau clwyfau a defnyddio theori 'nudge' wrth adrodd i wella gwneud penderfyniadau clinigol a lleihau profion diangen.
  - Roboteg: Cynllun peilot hirdymor o facterioleg robotig yng Ngogledd Cymru, gyda chynlluniau i ehangu i labordai rhanbarthol eraill, gyda'r nod o wella effeithlonrwydd, cywirdeb a gwydnwch.
  - Rheoli Stoc Arloesol: Treial o system rheoli rhestr eiddo amser real ar gyfer cyflenwadau labordy.
- **Arloesi Cymysgedd Gweithlu a Sgiliau**
  - Gweithlu Clinigol Cymysg: Oherwydd prinder ymgynghorwyr, datblygwyd tîm aml-broffesiynol, a oedd yn cynnwys cynorthwywyr meddyg, gwyddonwyr biofeddygol cyswllt clinigol, a meddygon arbenigol. Roedd modelau gweithio o bell yn caniatáu i hyfforddeion ac ymgynghorwyr ddarparu gwasanaeth ar draws rhanbarthau ac yn rhyngwladol.
  - Ehangu Hyfforddiant: Mwy o hyfforddiant i wyddonwyr clinigol a graddedigion rhyngwladol, gyda chanlyniadau llwyddiannus mewn arholiadau arbenigol.
- **Ymchwil ac Arloesi**
  - Teipio Cryptosporidiwm: Datblygu a chyflwyno dull teipio moleciwlaidd newydd ar gyfer ymchwilio i achosion, a oedd bellach yn cael ei ddefnyddio yng Nghymru, Lloegr a gwledydd eraill.
  - Diagnosteg Aspergillosis: Roedd profion a llwybrau moleciwlaidd pwrpasol ar gyfer canfod cynnar a thriniaeth gwrthffwng wedi'i thargedu, gan leihau costau a gwella canlyniadau i gleifion, bellach wedi'u mabwysiadu ledled y DU ac Ewrop.

Trafododd y Pwyllgor y canlynol:

Wedi'i Gadarnhau

- Natur flaengar y gwasanaeth, yn enwedig y cymysgedd sgiliau arloesol, ond gofynnwyd a oedd y model cymysg yn well na thimau traddodiadol sy'n cynnwys llawer o ymgynghorwyr. Cadarnhaodd RH fod y model yn effeithiol ond y byddai'n elwa ymhellach ar fwy o ymgynghorwyr.
- Roedd datblygiadau newydd fel profion moleciwlaidd cyflym a dewis samplau gwell wedi dangos arbedion cost i'r GIG, er nad yw manteision bob amser yn cronni'n uniongyrchol i Iechyd Cyhoeddus Cymru.
- Gellid hyrwyddo'r model gweithlu cymysg yn ehangach, gan ei fod yn mynd i'r afael â phrinder gweithlu ac yn cefnogi arloesi. Cytunodd RH i rannu profiadau gyda rhanbarthau eraill. Cynigiodd SG rannu gwaith arloesi gwasanaethau heintiau gyda'r bwrdd i hyrwyddo dealltwriaeth a chefnogaeth.

Diolchodd SG i RH am y cyflwyniad, a chymerodd y Pwyllgor **sicrwydd** bod arloesi wedi'i wreiddio yng ngweithrediadau'r Adran Heintiau, ac yn canolbwyntio ar bob elfen o ddarparu Gwasanaethau Iechyd Cyhoeddus rhagorol.

KRIC /2025.12.09	**Eitemau i'w Nodi**
KRIC 5.3/2025.12.09	**Cynllun Gwaith y Pwyllgor**
Nododd y Pwyllgor y cynllun gwaith.	
KRIC 7/2025.12.09	**Gweinyddiaeth i gloi**

Unrhyw fater arall: Dim.

Gwahoddwyd aelodau'r Pwyllgor i roi eu hadborth ar y cyfarfod drwy e-bost i LB, gan gynnwys unrhyw feysydd a weithiodd yn dda, ac unrhyw feysydd i'w gwella.

Dyddiad y Cyfarfod Nesaf: **17 Mawrth 2026**.

Daeth y cyfarfod i ben am 16:21

Wedi'i Gadarnhau